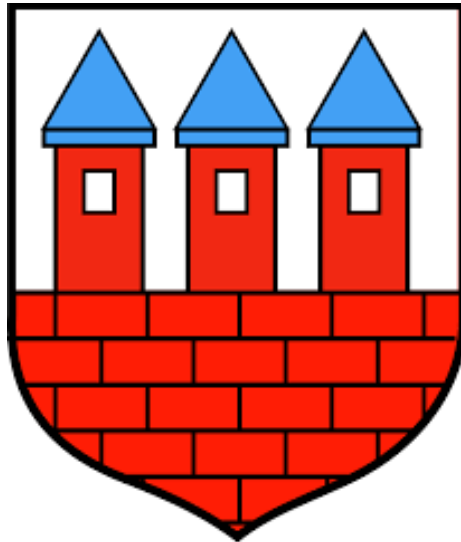

Załącznik
Do Zarządzenia nr 29/2023
Wójta Gminy Grabowiec
z dnia 31 maja 2023 r.
w sprawie przedstawienia
raportu o stanie Gminy
Grabowiec za 2022 r.

RAPORT O STANIE GMINY GRABOWIEC ZA 2022 ROK

*Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie
gminnym (t.j.: Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.)
Wójt Gminy Grabowiec przedstawia raport o stanie
Gminy Grabowiec w 2022 roku.*

Urząd Gminy Grabowiec
ul. Rynek 3
22-425 Grabowiec
tel.: 84 651 24 74
gmina@grabowiec.pl

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY GRABOWIEC ORAZ DEMOGRAFIA

Gmina Grabowiec położona jest w południowej części województwa lubelskiego, w powiecie zamojskim i graniczy: od północy z gminami Wojsławice, Uchanie, od wschodu z gminą Trzeszczany, od południa z gminą Miączyn oraz od zachodu z gminą Skierbieszów. Gmina jest dość dobrze skomunikowana, siedziba gminy oddalona jest około 32 km od siedziby powiatu i ok. 100 km od siedziby województwa. Powierzchnia gminy wynosi 12.888 ha. Na terenie Gminy Grabowiec znajdują się 24 miejscowości, z czego największa z nich to Grabowiec, który jest najliczniejszą miejscowością pod względem liczby mieszkańców. Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba mieszkańców wynosiła 752 osoby (w tym 751 zameldowanych na pobyt stały i 1 na pobyt czasowy). Najmniejszą miejscowością w gminie jest Szczelatyn, liczący na dzień 31 grudnia 2022 r. 11 mieszkańców.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku według danych zgromadzonych w prowadzonych ewidencjach w Gminie Grabowiec, liczba mieszkanki i mieszkańców zameldowanych na pobyt stały wynosiła 3809 osoby, natomiast zameldowanych na pobyt czasowy 21 osób. W tym 1893 kobiet i 1916 mężczyzn (na pobyt stały). W okresie od początku do końca 2022 roku w liczbie mieszkańców zameldowanych na pobyt stały notujemy spadek o 68 mieszkańców.

Liczbę zameldowanych mieszkańców na pobyt stały w poszczególnych sołectwach na koniec 2022 roku przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Miejscowość	Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	Bereść	141	140	281
2.	Bronisławka	55	49	104
3.	Cieszyn	47	58	105
4.	Czechówka	32	45	77
5.	Dańczypol	25	29	54
6.	Grabowczyk	42	50	92
7.	Grabowiec	391	365	756
8.	Grabowiec-Góra	218	214	432
9.	Henrykówka	23	20	43
10.	Hołużne	45	53	98
11.	Majdan Tuczępski	75	81	156
12.	Ornatowice	94	81	175
13.	Ornatowice-Kolonia	10	14	24
14.	Rogów	88	82	170
15.	Siedlisko	47	43	90
16.	Skibice	32	37	69
17.	Skomorochy Duże	59	62	121
18.	Skomorochy Małe	83	82	165

19.	Szczelatyn	4	7	11
20.	Szystowice	97	97	194
21.	Tuczępy	107	124	231
22.	Wolica Uchańska	73	83	156
23.	Wólka Tuczępska	53	49	102
24.	Żurawłów	54	49	103
	RAZEM	1893	1916	3809

Sytuacja demograficzna gminy to również porównanie liczby kobiet i mężczyzn w podziale na grupy wiekowe.

- kobiety w wieku przedprodukcyjnym stanowią 7,19% mieszkańców, mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym stanowią 7,36% mieszkańców
- kobiety w wieku produkcyjnym 25,56% mieszkańców, mężczyźni w wieku produkcyjnym stanowią 32,81% mieszkańców
- kobiety w wieku poprodukcyjnym 17,03% mieszkańców, mężczyźni w wieku poprodukcyjnym 10,05% mieszkańców.

W 2022 r. narodziło się w gminie 26 osób, w tym 15 dziewczynek i 11 chłopców, jest to o jedna osoba więcej niż w roku poprzednim. Liczba zgonów zarejestrowanych w 2022 r. to 75 osób, w tym 39 kobiet i 36 mężczyzn. W porównaniu do roku poprzedniego liczba zgonów zmalała o 16. Najczęstsze przyczyny zgonów to choroby układu krążenia. Wobec powyższych danych przyrost naturalny w 2022 r. był ujemny.

II. FINANSE GMINY:

Budżet gminy na 2022 r. zakładał dochody w kwocie 27.671.908,91 zł oraz wydatki w kwocie 29.619.720,60 zł. Budżet roku 2022 został wykonany następująco:

- dochody wyniosły 29.944.714,51 zł,
- wydatki wyniosły 28.693.172,96 zł.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 7 861,57 zł, natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 7.532,99 zł.

Na dochody budżetu gminy złożyły się:

- dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych – 4.121.719,57 zł;
- podatek rolny – 1.543.131,42 zł;
- podatek leśny – 56.843,07 zł;
- podatek od nieruchomości – 480.098,70 zł;
- podatek od środków transportowych – 21.621,60 zł;
- subwencje ogólne (oświatowe, wyrównawcze) – 6.458.239,00 zł;
- dotacje i dofinansowania – 7.951.774,61 zł;
- wpływy z opłaty za gospodarowanie odpadami – 514.047,37 zł;
- wpływy z usług (m.in. sprzedaż wody, ciepła) – 447.525,23 zł;
- pozostałe dochody bieżące (m.in. czynsz dzierżawny, opłata targowa, opłata skarbową, odsetki bankowe) – 1.356.920,28 zł;
- dochody majątkowe 6.992.793,66 zł w tym dochody ze sprzedaży majątku 4.000,00 zł.

Gmina Grabowiec w 2022 r. zrealizowała następujące projekty ze środkami zewnętrznymi:

- zakończono realizację projekt pn.: „*Czysta energia w gminie Grabowiec*”; całkowita wartość projektu – 2.701.959,40 zł. Zadanie realizowane przez Urząd Gminy Grabowiec w latach 2019 – 2022. Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 w kwocie 1.700.158,54 zł, środki własne wyniosły 1.001.800,86 zł, (wpłaty osób fizycznych oraz kredyt). Projekt polegał na montażu 96 kolektorów słonecznych, 83 instalacji fotowoltaicznych i wymianie 19 istniejących kotłów centralnego ogrzewania na nieruchomościach zabudowanych budynkami mieszkalnymi stanowiącymi własność osób fizycznych. W roku 2022 wydatkowano 2.691.493,94 zł w tym: środki własne 998.347,87 zł i środki z budżetu UE 1.693.146,07 zł;
- zrealizowano projekt pn.: „Budowa placu zabaw w miejscowości Grabowiec-Góra”; całkowita wartość projektu – 56.271,27 zł, środki własne – 20.466,27 zł, środki z budżetu UE – 35.805,00 zł;
- rozpoczęto projekt grantowy „Cyfrowa Gmina” realizowany przez Urząd Gminy w latach 2022-2023. Całkowita wartość projektu 115.050,00 zł wydatkowano w roku 2022 2.467,00 zł;
- zakończono realizację projekt pn.: „*Droga do sukcesu*”; całkowita wartość projektu 394.611,02 zł realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy w latach 2019-2022, wydatki roku 2022 to 8.658,54 zł, całość kwoty stanowiły środki zewnętrzne;
- „Budowa drogi gminnej w miejscowości Bereś” o wartości 4.655.316,97 zł, w tym: środki własne 261.265,85 zł środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 4.394.051,12 zł;
- „Dostosowanie budynku szkoły – segment „nowy” do zaleceń Państwowej Straży Pożarnej” o wartości 516.833,10 zł w tym: środki własne 111.160,35 zł, środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 405.672,75 zł;
- projekt „Pod Biało-Czerwoną” montaż masztu i flagi na skwerze w centrum Grabowca o wartości 8.000,00 zł – środki w całości pochodziły z rezerwy ogólnej budżetu państwa;
- rozbudowa remizy OSP o pomieszczenia garażowe wraz ze zmianą konstrukcji dachowej nad częścią istniejącą zadanie realizowane przez Urząd Gminy w latach 2022-2023, planowana wartość 969.810,22 zł; w roku 2022 wydatkowano 47 770,00 ze środków własnych.

Fundusz sołecki

W budżecie Gminy Grabowiec na rok 2022 został wyodrębniony fundusz sołecki w kwocie 406.900,08 zł. zrealizowany w kwocie 400.082,53 zł, tj. 98,32 %. W tym:

- zakup płyt drogowych dla sołectwa Bronisławka, Cieszyn, Grobowczyk, Grabowiec, Majdan Tuczępski, Ornatowice, Siedlisko, Skomorochy Małe na kwotę 86.457,39 zł;
- zakup tłucznia i kłińca, dla sołectwa Cieszyn, Dańczypol, Grabowiec-Góra, Ornatowice, Ornatowice-Kolonia, Skibice, Skomorochy Duże, Skomorochy Małe, Szczelatyn, Szystowice, Tuczępy, Żurawłów na kwotę 97.195,64 zł;
- zakup kręgów betonowych dla sołectwa Grabowiec na kwotę 6.000,00 zł;
- dofinansowanie budowy dróg gminnych w miejscowościach Bereś i Henrykówka oraz dofinansowanie wykonania projektu drogi gminnej w miejscowości Czechówka na kwotę 43.803,57 zł;

- zakup materiałów i wyposażenia do remiz OSP w sołectwach Cieszyn, Grabowiec, Majdan Tuczępski, Rogów, Skomorochy Małe, Szystowice, Tuczępy, Wólka Tuczępska na kwotę 66.069,59 zł;
- wymiana okien i drzwi w remizie OSP Rogów na kwotę 15.223,66 zł;
- ułożenie kostki brukowej przy remizie OSP w Grabowcu-Górze 30.000,00 zł;
- montaż oświetlenia ulicznego w sołectwie Wolica Uchańska (przy przystankach autobusowych) na kwotę 16.668,98 zł;
- zakup altan dla sołectwa Hołużne i Tuczępy, materiałów do utwardzenia placu pod tablicę ogłoszeń i zakup figury towarzyszącej przy tablicy ogłoszeń w sołectwie Szczelatyn na kwotę 24.141,55 zł;
- zakup materiałów do remontów świetlic wiejskich sołectwa Siedlisko i Żurawłów w kwocie 14.522,15 zł.

Poniższa tabela przedstawia wykonanie funduszu sołeckiego dla poszczególnych sołectw:

SOŁECTWO	ZADANIE + planowana kwota na realizację poszczególnych zadań	PLAN [zł]	WYKONANIE [zł]
Bereść	- Dofinansowanie budowy drogi gminnej w Bereściu	22.396,03	22.396,03
Bronisławka	- Zakup płyt drogowych o wym. 100x300 cm	14.201,23	14.201,23
Cieszyn	- Zakup drzwi do remizy OSP - Zakup płyt drogowych - Zakup klinca	1.500,00 5.000,00 <u>7.561,54</u> 14.061,54	965,55 4.917,90 <u>7.561,54</u> 13.444,99
Czechówka	- Projekt drogi w Czechówce obręb 4 Nr działki 469 droga Nr 110273L	12.990,63	10.000,00
Dańczypol	- Zakup klinca	11.919,72	11.919,72
Grabowczyk	- Zakup płyt drogowych	13.921,86	13.921,86
Grabowiec	- Zakup płyt drogowych 1,5x3m - Zakup kręgów betonowych - Zakup kosiarki spalinowej - Zakup materiałów do remontu wyposażenie pomieszczenia socjalnego w remizie OSP Grabowiec	20.000,00 6.049,22 2.500,00 <u>17.500,00</u> 46.049,22	20.000,00 6.000,00 2.500,00 <u>17.500,00</u> 46.000,00
Grabowiec-Góra	- Ułożenie kostki brukowej przy remizie OSP w Grabowcu Górze - Zakup klinca	30.000,00 <u>404,59</u> 30.404,59	30.000,00 <u>404,59</u> 30.404,59
Henrykówka	- Dofinansowanie budowy drogi gminnej w Henrykówce Nr 1102289L	11.407,54	11.407,54

Hołużne	– Zakup altany	14.154,67	14.154,67
Majdan Tuczepski	– Zakup piły spalinowej marki Sthil – Zakup płytek podłogowych na dużą salę i pomieszczenie kuchenne remizy OSP – Zakup płyt drogowych – Zakup materiałów do podłączenia instalacji wodnej w pomieszczeniu gospodarczym w remizie OSP	2.000,00 5.000,00 7.541,47 <u>2.500,00</u> 17.041,47	1.999,00 4.265,80 7.541,47 <u>1.984,58</u> 15.790,85
Ornatowice	– Zakup płyt ażurowych 100x100 cm – Zakup klinca na drogi gminne – Zakup tłucznia na drogi gminne	10.000,00 2.227,72 <u>5.000,00</u> 17.227,72	9.963,00 2.227,72 <u>5.000,00</u> 17.190,72
Ornatowice-Kolonia	– Zakup klinca na drogi	10.569,44	10569,44
Rogów	– Zakup okien i zakup materiałów do remontu remizy strażackiej	17.507,09	17.454,55
Siedlisko	– Zakup materiałów na wykończenie łazienki – Zakup płyt drogowych o wymiarach 300x150x15cm	5.341,60 <u>8.254,33</u> 13.595,93	5.316,92 <u>8.254,33</u> 13.571,25
Skibice	– Zakup klinca na drogi gminne	12.478,46	12.478,46
Skomorochy Duże	– Łatanie ubytków na gminnej drodze asfaltowej przy sklepie – Zakup 4 płyt drogowych 300/1000 – Zakup tłucznia jeden skład – Zakup klinca	500,00 1.350,00 2.200,00 <u>10.989,33</u> 15.039,33	0,00 1.350,00 2.200,00 <u>10.989,33</u> 14.539,33
Skomorochy Małe	– Zakup stolików i ławek do remizo-świetlicy – Zakup materiałów na wykonanie schodów wejściowych do budynku remizo-świetlicy – Zakup płyt drogowych – Zakup tłucznia – Zakup materiałów na ogrodzenie budynku remizo-świetlicy	3.500,00 1.500,00 6.500,00 2.500,00 <u>3.646,77</u> 17.646,77	3.290,22 1.499,52 6.500,00 2.500,00 <u>3.646,44</u> 17.436,18
Szczelatyn	– zakup figurki towarzyszącej przy tablicy ogłoszeń – Zakup klinca	6.000,00 2.300,00	6.000,00 2.300,00

	– Zakup materiałów budowlanych na utwardzenie terenu pod tablicę ogłoszeń	<u>1.571,02</u> 9.871,02	<u>1.486,88</u> 9.786,88
Szystowice	– Zakup blachy na sufit do remizy wiejskiej – Zakup klinca na drogi wiejskie	3.000,00 <u>15.997,05</u> 18.997,05	3.000,00 <u>15.997,05</u> 18.997,05
Tuczępy	– Zakup materiałów na remont Krynicy we wsi Tuczępy (cement, kamień, piasek, bloczki cementowe) – Zakup altany – Zakup klinca drogowego na drogi gminne w Tuczępach i Kolonii Tuczępy 3 zestawy – Zakup tłucznia na dojazd do Krynicy w Tuczępach – 1 zestaw – Zakup dwóch skrzydeł drzwiowych – Zakup stołów i krzeseł do remizy OSP	2.000,00 2.500,00 6.600,00 2.200,00 1.400,00 <u>5.600,77</u> 20.300,77	1.999,82 2.500,00 6.600,00 2.200,00 1.400,00 <u>5.586,54</u> 20.286,36
Wolica Uchańska	– Założenie oświetlenia ulicznego	16.668,98	16.668,98
Wólka Tuczępska	– Zakup materiałów na remont remizy OSP w Wólce Tuczępskiej – Zakup materiałów na remont remizy OSP w Wólce Tuczępskiej	10.000,00 <u>4.201,23</u> 14.201,23	10.000,00 <u>4.201,23</u> 14.201,23
Żurawłów	– Zakup 2 zestawów kamienia drobnego – klinca – Zakup materiałów z przeznaczeniem na remont świetlicy	4.247,79 <u>10.000,00</u> 14.247,79	4.247,79 <u>9.205,23</u> 13.453,02
	Łącznie	406.900,08	400.082,53

Łącznie zaplanowanych było 53 zadania, z czego tylko 1 nie zostało zrealizowane (z powodu zaplanowania zbyt niskiej kwoty na jego realizację).

Dotacje celowe dla jednostek sektora finansów publicznych:

L.p.	Jednostka otrzymująca dotację – nazwa zadania	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	Miasto Zamość - dofinansowanie działalności bieżącej schroniska dla bezdomnych zwierząt	2.000,00	2.000,00	100,00
2	GOK w Grabowcu – działalność bieżąca	418.000,00	418.000,00	100,00
3	Biblioteka w Grabowcu – działalność bieżąca	160.700,00	160.700,00	100,00

Dotacje celowe dla jednostek z poza sektora finansów publicznych:

L.p.	Jednostka otrzymująca dotację – nazwa zadania	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	Dofinansowanie zakupu sprzętu strażackiego – Stowarzyszenie Ochotnicza Straż Pożarna w Tuczępach	1.202,00	1.005,00	83,61

W ramach partnerstwa publiczno-prywatnego na terenie Gminy nie były realizowane żadne przedsięwzięcia.

Jednostki organizacyjne gminy:

W 2022 r. funkcjonowały następujące jednostki organizacyjne gminy:

1. Urząd Gminy Grabowiec – planowana kwota na funkcjonowanie i realizację zadań – 15.885.306,58 zł, wykonanie planu – 15.121.538,46 zł (95,19%).
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowcu – planowana kwota na funkcjonowanie i realizację zadań – 7.533.079,00 zł, wykonanie planu – 7.402.674,45 (98,27%), w tym dotacje celowe – 6.506.674,45 zł , środki z budżetu gminy – 896.000,00 zł (12,10 %).
3. Gminny Ośrodek Kultury w Grabowcu – plan przychodów 457.930,00 zł, wykonanie 457.908,15 zł; w tym: środki z budżetu gminy – 418.000,00 zł, przychody własne 39.908,15 zł (wynajem pomieszczeń, darowizny, odsetki bankowe). Koszty realizacji zadań 439.577,79 zł.
4. Gminna Biblioteka w Grabowcu – plan przychodów 164.400,00 zł, wykonanie 164.380,72 zł; w tym: środki z budżetu gminy – 160.700,00 zł, przychody własne 3.680,72 zł (odsetki bankowe, darowizny, usługi ksero). Koszty realizacji zadań 163.823,36 zł.
5. Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu – planowana kwota na funkcjonowanie i realizację zadań – 6.201.335,01 zł, wykonanie planu – 6.168.960,05 zł (99,48%), w tym subwencja oświatowa – 3.445.040,00 zł, dotacja podręcznikowa – 17 971,19 zł, dotacja przedszkolna – 66.264,00 zł, środki z budżetu gminy – 2.590.659,64 zł (41,99%).

III. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nałożony został na gminę obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W związku z tym opracowana została i przyjęta Uchwałą Rady Gminy Grabowiec Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grabowiec na lata 2016 –2023.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Grabowiec jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia

mieszkańców gminy w oparciu o diagnozę stanu problemów społecznych.

Odbiorcami Strategii są mieszkańcy gminy, w szczególności osoby i rodziny potrzebujące pomocy i wsparcia z powodu: ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, uzależnień, problemów opiekuńczo - wychowawczych, samotnego rodzicielstwa, bezradności (życiowej, społecznej, rodzinnej), niepełnosprawności, długotrwałej choroby, starości, przemocy w rodzinie.

W celu zapobiegania problemom społecznym występującym na terenie gminy Grabowiec wytyczono następujące niżej wymienione cele strategiczne realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowcu.

CEL STRATEGICZNY NR 1

Przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu na terenie Gminy Grabowiec oraz zapobieganie ich skutkom w horyzoncie czasowym 2016- 2023

Cel operacyjny

Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy

1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Zamościu w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z 38 rodzinami w których głównym problemem było bezrobocie.
3. Z dwoma osobami bezrobotnymi zawarto kontrakty socjalne określające uprawnienia i zobowiązania w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej rodziny.
4. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową i rzeczową udzielaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Grabowcu – z powodu bezrobocia udzielono 22 rodzinom zasiłków okresowych na kwotę 67.170,73 złotych

Ogółem w 2022 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zamościu z terenu naszej gminy wyniosła 170 osób w tym 85 to kobiety.

Cele operacyjne

Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego

Wielowymiarowa pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym

1. Monitorowano bezpieczeństwo socjalne mieszkańców gminy
2. Łącznie z 49 rodzinami prowadzono pracę socjalną.
3. Udzielano pomocy finansowej i rzeczowej 30 rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w których dominował problem ubóstwa.
4. Cztery rodziny otrzymywały pomoc w formie dodatków mieszkaniowych na kwotę 8.354,37 zł.
5. Wyplacono 632 dodatki osłonowe na łączną kwotę 498.387,70 zł.

CEL STRATEGICZNY NR 2

Efektywne wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży w horyzoncie czasowym 2016- 2023

Cele operacyjne:

Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania

Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju

1. Zabezpieczano potrzeby bytowe dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne.
2. Objęto Pomocą w formie dożywiania 49 osób na kwotę 27.070,50_zł
3. Wypłacono pomoc materialną dla 38 uczniów z terenu Gminy Grabowiec w formie stypendiów szkolnych na kwotę 26.541,22 złotych
4. 3 uczniów z rodzin najuboższych naszej gminy przebywało na koloniach letnich organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu
6. Promowano prawidłowy model rodziny oraz edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.
7. 6 rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz 10 rodzin wielodzietnych otrzymało wsparcie w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej.
8. Zapłacono kwotę 132.847,57 złotych za pobyt 5 dzieci w rodzinie zastępczej oraz 2 w placówce opiekuńczo- wychowawczej
9. Wypłacono świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 1.203.442,00 zł dla 487 osób
10. Wydano 97 Kart Dużej Rodziny tj. 26 dzieci i 71 osób dorosłych, które miały co najmniej 3 dzieci.
11. Realizowano zadania w ramach świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na kwotę 1.284.248,42 zł tj. 2290 zasiłków rodzinnych, 1089 dodatków do zasiłków rodzinnych, z tego:
  - 11 z tyt. urodzenia dziecka,
  - 10 z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
  - 66 z tyt. samotnego wychowywania dziecka,
  - 51 z tyt. kształcenia i rehabilitacji,
  - 144 z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego,
  - 10 na zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła,
  - 370 z tyt. dojazdów do szkoły,
  - 417 z tyt. wielodzietności,
  - 17 zapomogi z tyt. urodzenia dziecka,
  - 133 świadczenia rodzicielskie,
  - 276 świadczeń alimentacyjnych dla 22 osób.
12. 5 rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych otrzymało wsparcie asystenta rodziny, z tego:
  - liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny: 1
  - liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym półroczu 2022 roku: 5
  - liczba rodzin, które w 2022 roku zakończyły współpracę z asystentem rodziny: 2, ze względu na osiągnięcie celów,

Przyczyny objęcia rodzin asystą rodzinną:

- problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo – wychowawczych- 5 rodzin,
- niski poziom umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego – 5 rodzin,
- problem nadużywania alkoholu w rodzinie – 3 rodziny,
- problem bezrobocia – 5 rodzin,
- problem niepełnosprawności – 1 rodzina,
- problem przemocy w rodzinie – 2 rodziny.

CEL STRATEGICZNY NR 3

Utrzymanie rodzin, osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym w horyzoncie czasowym 2016 - 2023

Cel operacyjny

Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych w Gminie Grabowiec

1. Zrekrutowano 8 osób niepełnosprawnych do uczestnictwa projekcie mającym na celu umożliwienie uczestnictwa w życiu społecznym poprzez aktywizację edukacyjną, zawodową i społeczną oraz zwiększenie szans na rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. 1 rodzinie udzielono pomocy w formie finansowej na kwotę 1.574,00 zł.
3. 6 osobom wypłacano zasiłki stałe na łączną kwotę 38.715,87 zł.
4. Ponocono koszty utrzymania 5 osób w Domach Pomocy Społecznej na kwotę 167.346,88 zł.
5. Udzielono pomocy pieniężnej osobom niepełnosprawnym i ich opiekunom w formie: 187 świadczeń pielęgnacyjnych, 806 zasiłków pielęgnacyjnych, 97 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 43 zasiłki dla opiekuna.
6. Odprowadzono 189 składki zdrowotne oraz 178 składek emerytalno-rentowych.
7. Udzielano pomocy w organizowaniu usług sąsiedzkich dla osób starszych.
8. 10 rodzin z niepełnosprawnością otrzymało wsparcie w formie pracy socjalnej.

CEL STRATEGICZNY NR 4

Przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniom i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Grabowiec w horyzoncie czasowym 2016 - 2023

Cele operacyjne

Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie Stworzenie systemu pomocy interdyscyplinarnej dla osób dotkniętych uzależnieniami i przemocą w rodzinie

1. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
2. Rozwój Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, oraz Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. prowadzenie skoordynowanych i zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi, narkomanii.
4. Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz komisji ds. przeciwdziałania alkoholizmowi.
5. Propagowano dostępność telefonów zaufania oraz telefonów interwencyjnych

- i informacyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, alkoholizmowi, narkomanii
6. Współpracowano z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu oraz Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Zwierzyńcu w ramach kierowania osób doświadczających przemocy do Ośrodka
  7. Podejmowano i prowadzono działania wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.
  8. Wpłynęły 2 wnioski o zwołanie grup roboczych w związku z występującym zjawiskiem przemocy
  9. Odbyło się 6 posiedzeń zespołu i grup roboczych
  10. Zakończono prowadzenie 2 procedur Niebieskiej Karty
  11. Podejmowano czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczenia w zakładzie leczenia odwykowego
  12. Wspierano osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny w kształtowaniu zdrowego stylu życia
  13. Wspomagano działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2019-2021 w Gminie Grabowiec

W roku 2022 na zadania zrealizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydano 48.920,36 zł.

Na funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym wynagrodzenie dla członków Komisji oraz szkolenie wydano 9.450,00 zł. W skład Komisji w 2022 roku wchodziło 7 członków.

Głównym celem realizacji programu było ograniczenie rozmiarów problemów wynikających z nadużywania alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez następujące działania:

- zakup materiałów o charakterze profilaktycznym;
- dofinansowanie wypoczynku podczas ferii zimowych i letnich dla dzieci i młodzieży organizowanych przez plecówki jst oraz organizacji pozarządowe. Głównym celem realizacji zadania było wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież;
- dofinansowanie warsztatów profilaktyczno-wychowawczych dla Szkoły Podstawowej w Grabowcu oraz „Szkolny Dzień Profilaktyki”, w którym uczestniczyli uczniowie Szkoły Podstawowej i przedszkola. W ramach tego dnia przeprowadzono również prelekcję dla rodziców oraz dla nauczycieli;
- w roku 2022 do Komisji skierowano 10 wniosków o wszczęcie postępowania w kierunku objęcia leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Komisja skierowała 3 wnioski do sądu o orzeczenie zobowiązania do leczenia odwykowego oraz jedna osoba została skierowana do biegłego sądowego celem wydania opinii w zakresie uzależnienia oraz wskazania formy leczenia;
- w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Grabowiec działał Punkt Konsultacyjny z siedzibą w Gminnym Ośrodku Kultury, gdzie terapeuta uzależnień przyjmował mieszkańców gminy Grabowiec, w celu udzielania pomocy psychologicznej dla osób, u których występuje problem uzależnienia współuzależnienia jak również przemocy w rodzinie oraz osób zagrożonych tymi zjawiskami;

- w 2022 roku uzupełniono Diagnozę Problemów Społecznych oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizując zadania określone w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Grabowiec na rok 2022 dysponowała budżetem pochodzącym z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat ponoszonych przez sprzedawców w związku z osiągniętym obrotem napojów alkoholowych za rok poprzedni.

IV. OCHRONA ZDROWIA

W gminie w 2022 r. funkcjonował jeden podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grabowcu oraz dwa gabinety dentystyczne. Liczba pacjentek i pacjentów w 2022 r. korzystających z ośrodka zdrowia wynosiła 3289 osób. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej świadczenia zapewniano w całości.

W 2022 r. udzielono 21.732 porad, które dotyczyły najczęściej nadciśnienia tętniczego, chorób niedokrwienych serca, chorób zwyrodnieniowych stawów oraz cukrzycy. Ponadto na terenie gminy Grabowiec dwukrotnie przeprowadzono bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet.

W gminie w 2022 r. funkcjonowały 2 apteki. We wszystkich aptekach pracowali technicy i magistrzy farmacji.

W 2022 r. 9 podmiotów posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. W 2022 r. nie odebrano zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2022 r. gmina podejmowała działania związane z organizacją i promocją szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV2.

W gminie uruchomiony był telefoniczny punkt zgłoszeń potrzeb transportu i informacji o szczepieniach przeciwko wirusowi COVID-19.

Gmina również przyjmowała zgłoszenia dot. zapewnienia transportu do punktów szczepień osób mających obiektywne trudności w samodzielnym dotarciu do tych miejsc. Transport takich osób po wcześniejszym ustaleniu daty, godziny oraz miejsca szczepienia realizowany był przy współpracy z jednostkami OSP funkcjonującymi na terenie gminy.

V. EDUKACJA

W Gminie Grabowiec, w 2022 r. funkcjonowała 1 szkoła podstawowa, 1 szkoła średnia, 1 przedszkole, 1 szkolne schronisko młodzieżowe, wyżej wymienione placówki funkcjonują w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu. W przeliczeniu na 1 uczennicę/ucznia, wydatki z budżetu gminy kształtowały się na poziomie 15.981,76 zł. liczba uczniów/dzieci 386. Wydatki gminy na oświatę wynosiły 6.168.960 zł, z czego 3.445.040,00 zł. (55,85%) pokryte zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa. W tym, w 2022 roku na prowadzenie przedszkola gmina wydała 551.917,00 zł., z czego dotacja przedszkolna wyniosła 66.264,00 zł.

We wrześniu 2022 r. naukę w tych szkołach rozpoczęło odpowiednio 231 uczennic i uczniów w szkole podstawowej, 73 uczniów w liceum ogólnokształcącym oraz 82 dzieci w przedszkolu. Ponadto 1 uczeń liceum ogólnokształcącego korzystał z nauczania indywidualnego.

Do świetlicy szkolnej uczęszczało 126 uczniów szkoły podstawowej którzy korzystają z opieki świetlicowej, co stanowi 54,55% ogółu uczniów. W zespole szkół funkcjonuje stołówka szkolna, w której średnio dziennie wydawanych jest 125 śniadań (32,38%) i 188 obiadów (co stanowiło 51,29% ogółu dzieci i uczniów). Od 1 września do szkoły jest dowożonych 145 uczniów, w tym 16 dzieci 5 – 6 letnich.

W zespole szkół zatrudnionych jest nauczycieli 41, w przeliczeniu na etaty jest to: 40,19 etatu, 3,81 nauczycielek/nauczycieli kontraktowych, 6 nauczycieli mianowanych, 29,63 nauczycieli dyplomowanych. Na stanowiskach administracyjno–obsługowych pracuje 17 osób. Z dniem 31 sierpnia 2022 na emeryturę przeszły 4 nauczycielki oraz 1 pracownik administracyjny. Na stanowiska administracyjno–obsługowe nikogo nie zatrudniono, natomiast od połowy września zatrudniono nauczycielkę zajęć świetlicowych. Zgodnie z przepisami MEiN określającymi standardy zatrudnienia nauczycieli specjalistów, od 1 września w zespole szkół funkcjonuje stanowisko pedagoga specjalnego. Zespół od wielu lat zapewnia wykwalifikowaną kadrę specjalistów wśród nich: psychologa, pedagoga szkolnego, logopedę oraz doradcę zawodowego.

W 2022 r. szkołę podstawową ukończyło 43 uczniów z tego 30 uczniów wybrało nasze liceum ogólnokształcące. W roku szkolnym 2021/2022 po raz ostatni funkcjonowała klasa trzyletniego liceum ogólnokształcącego, którą ukończyło 15 absolwentów. W wyniku klasyfikacji rocznej 4 uczniów szkoły podstawowej nie uzyskało promocji do klasy programowo wyższej. W liceum ogólnokształcącym 3 uczniów nie uzyskało promocji do klasy programowo wyższej. W maju 2022 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło 15 absolwentów, którzy zdali w 100 %, uzyskując wyniki na wysokim poziomie.

Ocena efektywności kształcenia wraz z analizą egzaminów zewnętrznych za rok szkolny 2021/2022

Wyniki klasyfikacji rocznej – ujęcie statystyczne – szkoła podstawowa

Klasa	Liczba uczniów	W tym: nieklasyfikowanych ze względu na nieobecność w szkole	Liczba uczniów z ocenami niedostatecznymi:	Średnia klasy
1a	15	0	0	Ocena opisowa
1b	14	0	0	
2	22	0	0	
3a	15	0	0	
3b	19	0	0	
4a	16	0	0	4,10
4b	14	0	0	3,99
5a	16	1	2	3,65
5b	15	0	1	4,01
6	10	0	1	3,76
7a	21	0	1	3,66
7b	28	0	2	3,17
8a	20	0	0	3,79
8b	23	0	0	3,51
Łącznie:				Średnia szkoły: 3,74

Liczba uczniów z jedną poprawką – 3 uczniów

Liczba uczniów z dwiema poprawkami – 2 uczniów

Liczba uczniów dopuszczonych do egzaminu klasyfikacyjnego – 0 uczniów
 Liczba uczniów niepromowanych – 2 uczniów
 Liczba uczniów kończących szkołę – 43 (w tym z wyróżnieniem 3)

Porównując średnią nauczania z tego roku tj. 3,74 do ubiegłego roku szkolnego (4,04) zmalała ona o 0,3.

Wyniki klasyfikacji rocznej – ujęcie statystyczne – liceum ogólnokształcące

Klasa	Liczba uczniów	W tym: nieklasyfikowanych ze względu na nieobecność w szkole	Liczba uczniów z ocenami niedostatecznymi:	Średnia klasy
1LO	13	1	1	3,57
2LO	11	0	1	3,23
3LOw	15	0	0	3,32
3LO	15	0	0	4,38
Łącznie: 54				Średnia szkoły: 3,63

Liczba uczniów z jedną poprawką – 0 uczeń
 Liczba uczniów z dwiema poprawkami – 1 uczniów
 Liczba uczniów dopuszczonych do egzaminu klasyfikacyjnego – 1 uczniów
 Liczba uczniów niepromowanych – 2 uczeń
 Liczba uczniów kończących szkołę 15 (w tym z wyróżnieniem 8)

Porównując średnią nauczania z tego roku tj. 3,63 do ubiegłego roku szkolnego (3,79) zmalała o 0,16.

Analiza wyników egzaminów zewnętrznych:

Egzamin ósmoklasisty

Egzamin ósmoklasisty pisało 43 uczniów zgodnie z założeniami podstawy programowej. Uczniowie pisali egzamin z języka polskiego, matematyki i języka obcego – języka angielskiego.

Średnie wyniki egzaminu przeprowadzonego na podstawie arkuszy standardowych:

	Język polski -50 pkt	Matematyka – 30 pkt	Język angielski - 60 pkt
	[%]	[%]	[%]
Klasa A	54	34	43
Klasa B	54	28	46
Szkoła	54	31	45
Gmina	54	31	45
Powiat	58	49	59
Województwo	61	56	64
Kraj	60	57	67

Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego przystąpiło w maju 15 uczniów, którzy zdali wszystkie egzaminy w 100%.

Średnie wyniki egzaminu maturalnego:

Zdawany przedmiot	Liczba zdających	Stanin	Wynik szkoły	Wynik w powiecie	Wynik w województwie	Wynik w Polsce
język polski (P)	15	7 (wysoki)	65%	51%	53%	54%
język angielski (P)	15	5 (średni)	80%	70%	74%	76%
matematyka (P)	15	6 (powyżej średniej)	66%	55%	58%	58%
historia (R)	4	6 (powyżej średniej)	49%	48%	38%	38%
wos (R)	2	6 (powyżej średniej)	31%	31%	30%	30%
geografia (R)	7	7 (wysoki)	60%	49%	40%	40%
biologia (R)	2	5 (średni)	44%	26%	43%	43%
fizyka (R)	1	5 (średni)	38%	38%	37%	37%
język polski (R)	1	9 (najwyższy)	93%	93%	56%	55%
język angielski (R)	11	7 (wysoki)	82%	66%	60%	63%
matematyka (R)	3	6 (powyżej średniej)	37%	29%	35%	33%

Baza szkolna i warunki do realizacji procesu nauczania i opieki.

Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu posiada dobrą bazę dydaktyczną umożliwiającą wszechstronny rozwój ucznia w naszej szkole.

Salę lekcyjną - szkoła posiada 20 dobrze wyposażonych sal przedmiotowo-lekcyjnych, 3 pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, 2 sale świetlicowe, 1 salę gimnastyczną, 1 halę sportową, 1 salę zabaw, 1 salę gimnastyki korekcyjnej, 1 gabinet pedagoga/psychologa, 1 gabinet logopedyczny, 2 pomieszczenia biblioteki, pracownię biologiczną, pracownię chemiczną, pracownię fizyczną, pracownię geograficzną, pracownię plastyczną, pracownię techniczną z drukarką 3D, kuchnię ze stołówką, gabinet stomatologiczny.

W ramach projektu „Laboratoria Przyszłości” z pieniędzy przekazanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, w kwocie 74.700,00 zł, zakupiono nowoczesne urządzenia informatyczno-techniczne, do prac audio-wizualnych, zestawy elektroniczne do zajęć edukacyjnych, narzędzia i sprzęt warsztatowy do zajęć – prac warsztatowych oraz wyposażenie pomieszczenia laboratorium.

Nauczyciele podczas lekcji wykorzystują nowoczesny sprzęt dydaktyczny m. in. tablice interaktywne, projektory multimedialne, monitory interaktywne, mikroskopy elektroniczne, drukarkę 3D. Pracownie wyposażone są w szereg pomocy dydaktycznych jak np. plansze, modele, gry dydaktyczne.

W maju 2022 roku szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące otrzymały środki finansowe, w kwocie 30.000,00 zł, w ramach programu Ministerstwa Edukacji i Nauki „Poznaj

Polskę” na organizację dwóch trzydniowych wycieczek, które zorganizowano do Malborka, Trójmiasta i Torunia.

W skład zespołu szkół wchodzi szkolne schronisko młodzieżowe, które dysponuje 40 miejscami noclegowymi. Do szkolnego schroniska młodzieżowego od pierwszych dni wojny na Ukrainie tj. 25 lutego 2022 roku do grudnia 2022 r. przyjęto 161 uchodźców z Ukrainy, w tym 74 dzieci.

W miesiącach wakacyjnych tj. lipiec – sierpień 2022 r. w nowym skrzydle szkoły został przeprowadzony remont dostosowujący budynek do obowiązujących przepisów ppoż. – oddymiania klatek schodowych, na którego gmina otrzymała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych w Wysokości 405.672, 75 zł.

Osiągnięcia:

- 1 uczeń liceum ogólnokształcącego został stypendystą Prezesa Rady Ministrów;
- 1 uczeń stypendysta Prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskiego Kuratora Oświaty;
- Zespół Szkół został nagrodzony Krajową Odznaką Jakości eTwinning.

Warto podkreślić ważne wydarzenia, które miały miejsce w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu w roku 2022:

1. Był to rok jubileuszu dla naszego liceum ogólnokształcącego. W październiku odbyły się uroczystości związane z 70-leciem powstania Liceum Ogólnokształcącego w Grabowcu. W uroczystościach brali udział m.in. dyrektor Delegatury w Zamościu Kuratorium Oświaty w Lublinie – Pani Monika Żur, Prezes Stowarzyszenia Absolwentów i Miłośników Liceum Ogólnokształcącego w Grabowcu – ks. Krzysztof Hawro, władze powiatu i gminy, emerytowani nauczyciele.
2. Szkoła podstawowa otrzymała środki finansowe w wysokości 74.400,00 zł na wyposażenie pracowni robotyki i technik w ramach rządowego programu „Laboratoria Przyszłości”.
3. 18 lutego 2022 r. Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek odwiedził uczniów i nauczycieli naszego Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu. Uczestniczył w prezentacji nowo otwartej pracowni wyposażonej w sprzęt zakupiony ze środków z programu Laboratoria Przyszłości. W spotkaniu uczestniczyli również Teresa Misiuk Lubelski Kurator Oświaty, Sławomir Zawiślak Poseł na Sejm RP, a także przedstawiciele lokalnych władz samorządowych.
4. W ramach programu „Poznaj Polskę” szkoła podstawowa i liceum ogólnokształcące otrzymało środki finansowe w wysokości 30 000 zł. na realizację dwóch wycieczek do Malborka – Trójmiasta -Torunia.
5. Nauczyciele i uczniowie zaangażowali się w pomoc uchodźcom z Ukrainy, którzy już od 25 lutego zaczęli przybywać do Szkolnego Schroniska Młodzieżowego. Nasza pomoc Ukraińcom była możliwa dzięki realizowanemu projektowi: Wsparcie ukraińskich partnerów – Unterstützung ukrainischer Partner i otrzymanej dotacji z Polsko – Niemieckiej Współpracy Młodzieży, a także otwartym sercom mieszkańców Gryfic (zorganizowali transport pomocy humanitarnej).
6. Absolwenci trzyletniego liceum ogólnokształcącego uzyskali historyczny wynik na egzaminie maturalnym, uzyskując ze wszystkich zdawanych egzaminów średnie wyższe niż w województwie lubelskim i w Polsce.

VI. SPRAWY OBYWATELSKIE

W 2022 r. do Urzędu Gminy Grabowiec wpłynęło 71 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Dotyczyły one najczęściej:

- udzielania informacji na temat ochrony zdrowia,
- udzielania informacji na temat cyberbezpieczeństwa,
- udzielania informacji w zakresie zagospodarowania przestrzennego,
- udzielenia informacji o środkach finansowych w budżecie gminy na realizację różnych zadań,
- udzielenia informacji o obsłudze prawnej,
- udzielania informacji w zakresie młodzieżowych rad gminy,
- udzielenia informacji w zakresie termomodernizacji,
- udzielenia informacji o środowisku i jego ochronie,
- udzielenia informacji w zakresie świadczenia usług Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz audytu KRI
- udzielenia informacji o zamówieniach publicznych.

W przypadku wszystkich wniosków, które wpłynęły informacja została udostępniona wnioskodawcy. Nie wydano decyzji odmawiających udostępnienia informacji publicznej. Nie złożono skarg do sądów administracyjnych, dotyczących dostępu do informacji publicznej. Nie publikowano danych dotyczących odpowiedzi na wnioski w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rada Gminy w 2022 r. podjęła 87 uchwał, w tym 14 uchwały będące aktami prawa miejscowego.

Wydział Nadzoru i Kontroli Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego wydał 5 rozstrzygnięć Nadzorczych, które dotyczyły stwierdzenia nieważności, w części, 5 uchwał dotyczących:

- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w Gminie Grabowiec;
- Programu Współpracy Gminy Grabowiec z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2022 rok;
- Regulaminu dostarczania wody na terenie Gminy Grabowiec;
- określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, pedagogów szkolnych, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, doradców zawodowych, nauczycieli przedszkoli pracujących z mieszanymi grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i młodsze oraz zasad udzielania i rozmiaru zniżek w realizacji zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach prowadzonych przez Gminę Grabowiec;
- określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości stanowiących własność Gminy Grabowiec oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony.

W roku 2022 do tut. Urzędu wpłynęło 16 skarg, w tym 6 skarg do Wójta Gminy oraz 10 skarg do Rady Gminy.

Ponadto wpłynęło 9 wniosków, które dotyczyły m.in. zagospodarowania odpadami, oraz zawiadomienia dot. „nieprzestrzegania przepisów epidemiologicznych”, „nieprzestrzegania przepisów prawa powszechnie obowiązującego”.

Do tut. Urzędu wpłynęło również 17 petycji. Dotyczyły one m.in: utworzenia oddziałów zmilitaryzowanej Samoobrony Gminnej i zakupu broni dla każdego rdzennego polskiego mieszkańca tej gminy, zapewnienia bezpośredniego dostępu do danych przestrzennych i ich zbiorów za pośrednictwem usługi pobierania WFS dla wszystkich obowiązujących w gminie aktów planowania przestrzennego, w formie przewidzianej przez Ustawodawcę w stosownych terminach, zdrowia Petentów i dezynfekcji pomieszczeń, utworzenia Młodzieżowej Rady Gminy, podjęcia działań edukacyjnych, informacyjnych, wydawniczych oraz w zakresie prawa miejscowego w celu wypromowania nazwy historycznej Rzeczypospolita Grabowiecka , modernizacji dróg powiatowych na terenie gminy Grabowiec, odnowienia cmentarzy żydowskich na terenie m. Grabowiec-Góra oraz upamiętnienia Żydów grabowieckich poprzez działania wymienione w treści petycji, zorganizowania Placu Targowego w gminie Grabowiec spełniającego standardy nowoczesnego targowiskami zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym i przepisami prawa miejscowego.

W 2022 roku gmina nie posiadała budżetu obywatelskiego, ani rad pożytku publicznego. Na terenie gminy przeprowadzano konsultacje społeczne dotyczące projektu "Programu Współpracy Gminy Grabowiec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok".

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. funkcjonowało w gminie 27 organizacji pozarządowych, w tym 6 kół gospodyń wiejskich oraz 21 stowarzyszeń, z czego 14 to jednostki OSP.

W 2022 r. odbyło się 30 zebrań wiejskich dotyczących funduszu sołeckiego. Na poszczególnych zebraniach wiejskich frekwencja kształtowała się następująco:

- 1) w sołectwie Bereść, które odbyło się 22.03.2022 r. frekwencja wynosiła 13,98%,
- 2) w sołectwie Bereść, które odbyło się 29.09.2022 r. frekwencja wynosiła 11,05%,
- 3) w sołectwie Bronisławka, które odbyło się 20.02.0022 r. frekwencja wynosiła 10,13%,
- 4) w sołectwie Bronisławka, które odbyło się 11.09.2022 r. frekwencja wynosiła 12,66%
- 5) w sołectwie Cieszyn, które odbyło się 18.09.2022 r. frekwencja wynosiła 7,86%
- 6) w sołectwie Czechówka, które odbyło się 29.09.2022 r. frekwencja wynosiła 20,58%
- 7) w sołectwie Dańczypol, które odbyło się 28.08.2022 r. frekwencja wynosiła 26,57 %
- 8) w sołectwie Grabowczyk, które odbyło się 20.09.2022 r. frekwencja wynosiła 11,25%,
- 9) w sołectwie Grabowiec, które odbyło się 18.09.2022 r. frekwencja wynosiła 1,56%
- 10) w sołectwie Grabowiec Góra, które odbyło się 10.04.2022 r. frekwencja wynosiła 10,88%,
- 11) w sołectwie Grabowiec-Góra, które odbyło się 18.09.2022 r. frekwencja wynosiła 8,81%
- 12) w sołectwie Henrykówka, które odbyło się 11.09.2022 r. frekwencja wynosiła 36,59%,
- 13) w sołectwie Hołużne, które odbyło się 18.09.2022 r. frekwencja wynosiła 29,11%,
- 14) w sołectwie Majdan Tuczępski, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 17,56%,
- 15) w sołectwie Ornatowice, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 3,27%,
- 16) w sołectwie Ornatowice Kolonia, które odbyło się 18.09.2022 r. frekwencja wynosiła 43,48%,
- 17) w sołectwie Ornatowice Kolonia, które odbyło się 19.09.2022 r. frekwencja wynosiła 43,48%,
- 18) w sołectwie Rogów, które odbyło się 06.00.2022 r. frekwencja wynosiła 13,33%,
- 19) w sołectwie Rogów, które odbyło się 29.09.2022 r. frekwencja wynosiła 8,00%,
- 20) w sołectwie Siedlisko, które odbyło się 04.09.2022 r. frekwencja wynosiła 25,35%,
- 21) w sołectwie Skibice, które odbyło się 15.09.2022 r. frekwencja wynosiła 20%,

- 22) w sołectwie Skomorochy Duże, które odbyło się 20.08.2022 r. frekwencja wynosiła 17,86%,
- 23) w sołectwie Skomorochy Małe, które odbyło się 29.09.2022 r. frekwencja wynosiła 11,49%,
- 24) w sołectwie Szczelatyn, które odbyło się 29.09.2022 r. frekwencja wynosiła 63,64%,
- 25) w sołectwie Szystowice, które odbyło się 11.09.2022 r. frekwencja wynosiła 9,43%,
- 26) w sołectwie Tuczępy, które odbyło się 29.06.2022 r. frekwencja wynosiła 5,98%
- 27) w sołectwie Tuczępy, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 11,44%
- 28) w sołectwie Wolica Uchańska, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 24,43%,
- 29) w sołectwie Wólka Tuczępska, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 12,94%,
- 30) w sołectwie Żurawłów, które odbyło się 25.09.2022 r. frekwencja wynosiła 16,05%.

VII. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA (Gminny Ośrodek Kultury + Biblioteka)

Gminny Ośrodek kultury w Grabowcu

W Gminnym Ośrodku Kultury działają pracownice specjalistyczne, tj.: muzyczna, plastyczna i komputerowa, ponadto powstała sala rekreacyjna oraz Izba Pamięci. GOK posiada również studio nagrań, salę widowiskową, która pełni funkcję koncertową i konferencyjną. Sala była wynajmowana odpłatnie dla firm na pokazy, prezentacje i szkolenia. Jednostka oferowała darmowy dostęp do Internetu, posiada 6 stanowisk komputerowych. Budynek Gminnego Ośrodka Kultury w Grabowcu jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych (pierwsza kondygnacja), współużytkownikiem budynku jest Gminna Biblioteka Publiczna.

W ramach swojej działalności GOK współpracuje z innymi podmiotami z terenu gminy, także z grupami nieformalnymi oraz domami kultury i zespołami z terenu powiatu i województwa. Szacuje się, że w 2022 roku w 56 wydarzeniach wzięło udział łącznie ok. 30.000 osób, m. in. były to: 3 uroczystości patriotyczno-religijne, 6 wystaw, 2 koncerty, 5 warsztatów, 13 imprez plenerowych, 8 spotkań, 2 wycieczki, 2 wyjazdy z dziećmi, 2 konkursy.

W jednostce działają: Orkiestra Dęta (13), grupy wokalne i muzyczno-instrumentalne (9), plastyczne (10), koło „Aktywni 50+”. W prywatnych lekcjach języka angielskiego prowadzonych w soboty i niedziele uczestniczyło 50 osób. W 2022 roku w tygodniu, nieodpłatnie można było skorzystać z porady terapeutycznej psychologa. Nieodpłatnie odbywały się również lekcje gry na instrumentach, oraz zajęcia matematyczne dla dzieci klas I-III

Liczba osób zatrudnionych na umowę o pracę: 5 osób w przeliczeniu na etat 3,75 w tym: dyrektor (1), księgowy (0,75), instruktor muzyki (0,25), instruktor plastyki (1), sprzątaczką (0,75), oraz zatrudnienie na umowę-zlecenie tj.: opiekun izby pamięci, instruktor plastyk, pracownik nadzorujący salę rekreacyjną.

Wydatki budżetu na rok 2022

Ogółem wyniosły 439.577,79 zł

Koszty zadań statutowych wyniosły 53.835,26 zł, w tym:

Koszty imprez 42.524,31 zł

- a) dożynki gminne 27.006,37 zł;
- b) festyn w Dańczypolu 569,45 zł;
- c) imprezy kombatanckie i patriotyczne 2.711,60 zł;
- d) wystawy 26,88 zł;
- e) Orszak Trzech Króli 261,92 zł;

- f) dzień dziecka 46,00 zł;
- g) Próby i występy orkiestry i kapeli 4.960,00 zł;
- h) promocja gminy 1.300,00 zł
- i) wyścigi zaprzęgów konnych 1.725,82 zł;
- j) izba pamięci 3.916,27 zł.

Koła zainteresowań 11.310,95 zł

- a) kółko plastyczne (materiały, zajęcia , warsztaty) 3.241,93 zł;
- b) studio nagrań 8.069,02 zł.

Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu

W Gminie Grabowiec, w 2022 r. funkcjonowała jedna biblioteka publiczna – Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu oraz jedna biblioteka szkolna. Biblioteka publiczna była dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych – podjazd na zewnątrz budynku przy ulicy Rynek. Księgozbiór biblioteki na dzień 1 stycznia 2022 r. wynosił 9587 woluminów, zaś na koniec roku – 9618 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 2,4 na dzień 1 stycznia 2022 r. oraz 2,5 na dzień 31 stycznia 2022 r. Na początku roku odnotowano 223 czytelników, zaś na koniec roku liczba ta wyniosła 448. W ciągu roku wypożyczono łącznie 11299 woluminów. Liczba odwiedzin w bibliotece wynosiła 5563. W 2022 roku zbiory biblioteki wzbogacono o 15 pozycji regionalnych.

Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu zatrudniała 4 pracowników . W ciągu roku struktura zatrudnienia pozostała bez zmian. W bibliotece użytkowano 5 komputerów, w tym 5 komputerów z dostępem do szerokopasmowego Internetu. Katalogi on-line zapewniała Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu pracująca w programie bibliotecznym MAK+. Biblioteka posiada możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień.

W 2022 r. biblioteka publiczna zorganizowała następujące wydarzenia: zajęcia i konkursy plastyczne, lekcje biblioteczne, ferie, wakacje, Narodowe Czytanie oraz Dzień Pluszowego Misia, mające na celu promocję czytelnictwa. W wydarzeniach tych wzięło udział 452 mieszkańców. Biblioteka poniosła w związku z tymi wydarzeniami wydatki w kwocie 633,38 zł. Łączne wydatki budżetu na rok 2022 wyniosły 163.823,36 zł.

VIII. MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Cały obszar Gminy Grabowiec objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP), przyjętym uchwałą nr III/21/2002 Rady Gminy Grabowiec z dnia 31 grudnia 2002 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego nr 12, poz. 757 z dnia 31 stycznia 2003 r. Z uwagi na rozwój gminy w kolejnych latach dokonywano zmian MPZP i wprowadzono je:

- uchwałą nr XXX/142/2009 Rady Gminy Grabowiec z dnia 14 sierpnia 2009 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego nr 112, poz. 2521 z dnia 28 września 2009 r.,
- uchwałą nr XXX/143/2009 Rady Gminy Grabowiec z dnia 14 sierpnia 2009 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego nr 113, poz. 2532 z dnia 28 września 2009 r.,

- uchwałą nr VI/25/2015 Rady Gminy Grabowiec z dnia 30 kwietnia 2015 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego poz. 2141 z dnia 6 lipca 2015 r.
- uchwałą nr VI/26/2015 Rady Gminy Grabowiec z dnia 30 kwietnia 2015 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego poz. 2142 z dnia 6 lipca 2015 r.
- uchwałą NR XVI/86/2020 Rady Gminy Grabowiec z dnia 11 sierpnia 2020 r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pod poz. 4405 z dnia 3 września 2020 r.

W 2022 r. zostały podpisane umowy na wykonanie projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabowiec oraz wykonanie projektu zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Grabowiec.

W roku 2022 wydano 120 zaświadczeń z MPZP, 16 wypisów i wyrysów oraz 4 opinie w sprawie zgodności podziału nieruchomości z ustaleniami MPZP.

IX. OCHRONA ŚRODOWISKA

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grabowiec

Podstawowym celem Programu Ochrony Środowiska jest pomoc w rozwiązywaniu istniejących problemów oraz przeciwdziałanie zagrożeniom, które mogą pojawić się w przyszłości. Opracowany Program Ochrony Środowiska dla gminy Grabowiec inwentaryzuje aktualny stan środowiska i system monitorowania jego zmian oraz określa niezbędne działania dla ochrony środowiska w ścisłym powiązaniu z głównymi kierunkami rozwoju gminy. Zmniejszenie presji na środowisko i określona poprawa stanu środowiska możliwe są jedynie przez wdrażanie mechanizmów prawnych i ekonomicznych polityki ekologicznej oraz wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, która powinna się wyrażać nie tylko dostrzeganiem problemów w dziedzinie środowiska, ale także zrozumieniem ich przyczyn, zdawaniem sobie sprawy z uwarunkowań odnoszących się do możliwych sposobów ich rozwiązania, oraz umiejętnością odniesienia tych problemów do własnej osoby i własnych działań – w miejscu pracy, zamieszkania i wypoczynku.

Gmina Grabowiec zakończyła realizację projektu pn.: „Czysta energia w Gminie Grabowiec”, dofinansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020. Realizacja projektu (od momentu składania przez mieszkańców deklaracji uczestnictwa w projekcie) trwała w latach 2019 – 2022. Dzięki realizacji projektu na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych, na terenie gminy Grabowiec zamontowano 83 instalacje fotowoltaiczne, 96 instalacji solarnych oraz 19 pieców centralnego ogrzewania na pellet drzewny. Zadanie w zakresie montażu instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów solarnych realizowane było przez firmę FlexiPower Group Sp. z o.o., natomiast przetarg na dostawę i montaż pieców na pellet wygrała firma ZPH KRZACZEK Sp. z o.o. Kwota realizacji całego zadania wyniosła 2.701.959,40 zł, natomiast wysokość dofinansowania ze środków unijnych wyniosła 1.700.158,54 zł. Zdecydowaną większość wkładu własnego stanowiły wpłaty mieszkańców, u których zamontowane zostały instalacje. Przeciętny poziom dofinansowania wyniósł ok. 65% wartości instalacji.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Grabowiec na lata 2008 – 2032

Podobnie, jak w latach poprzednich, Gmina Grabowiec uczestniczyła w projekcie pn. „System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego”, realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Projekt ten jest współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Lubelskiego na lata 2018 - 2022. Dzięki uczestnictwie w projekcie, mieszkańcy mieli możliwość bezpłatnego oddania do utylizacji wyrobów zawierających azbest, bądź bezpłatnego demontażu azbestowych pokryć dachowych i odbioru do utylizacji takich wyrobów.

W 2022 r. przeprowadzony został 1 nabór zgłoszeń dla osób zainteresowanych utylizacją wyrobów azbestowych. Nabór trwał od 31 stycznia 2022 r. do 8 lutego 2022 r. W ramach naboru wpłynęło 47 zgłoszeń dotyczących utylizacji w/w wyrobów. Odebrano wyroby azbestowe z 45 lokalizacji. 40 realizacji dotyczyło tylko odbioru do utylizacji wyrobów azbestowych, natomiast 5 realizacji dotyczyły demontażu i odbioru wyrobów azbestowych. W ramach projektu, w 2022 roku, przekazano do utylizacji prawie 122 tony wyrobów azbestowych. W ramach całego projektu w latach 2018-2022 przekazano do utylizacji 607 ton wyrobów azbestowych z terenu gminy.

Obecnie wyroby azbestowe stanowią w większości pokrycia dachowe na budynkach gospodarczych. Wyroby te, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mogą być użytkowane do końca 2032 roku.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabowiec na 2022 rok

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Grabowiec na 2022 rok przewidywał kwotę 11.800,00 zł na realizację jego założeń. W ramach realizacji Programu, z terenu gminy Grabowiec została udzielona pomoc dla 1 bezdomnego psa. Łączny koszt jego realizacji w 2022 r. wyniósł 4.534,55 zł. Na koszt ten składała się kwota odłowienia i transportu psa, umieszczenie go w schronisku oraz sterylizacja.

Ponadto, jak corocznie, Gmina Grabowiec udzieliła dotacji dla Miasta Zamość, na współfinansowanie bieżących kosztów funkcjonowania Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Zamościu, w kwocie 2.000,00 zł – udzielenie tej pomocy finansowej było niezbędne w celu dalszej współpracy pomiędzy Gminą Grabowiec, a Miastem Zamość, które jest właścicielem schroniska.

Gospodarka odpadami

Gminny system odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy działa w oparciu o ustawę z dnia 13 września 1996 r o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j: Dz.U. z 2022 r, poz. 2519, z późn. zm.) Zgodnie z art. 6c niniejszej ustawy gmina Grabowiec przejęła obowiązek odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy i powstają odpady komunalne. Właściciele nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady zobowiązani są do zawarcia umowy bezpośrednio z firmą odbierającą odpady na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Grabowiec w 2022 r. zajmowała się firma EKOMEGA Legieć, Małek sp. j., z siedzibą w Zamościu, która została wybrana w drodze przetargu nieograniczonego.

Liczba mieszkańców zameldowanych w gminie Grabowiec na pobyt stały na dzień 31.12.2022 r. wynosiła 3809 osób. W deklaracjach o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożonych w Urzędzie Gminy ujętych zostało 1107 gospodarstw domowych, w których zadeklarowano 2951 zamieszkujących osób.

W gminie obowiązywał system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z podziałem na frakcje: papier i tektura, szkło, metale i tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki i chemikalia, meble i odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, popiół z palenisk domowych, tekstylia i odzież. Frakcje odpadów takie jak: papier i tektura, szkło tworzywa sztuczne i metale, odpady wielkogabarytowe, elektrośmieci, bioodpady i odpady zmieszane odbierane były bezpośrednio od mieszkańców przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne. Pozostałe odpady selektywnie zebrane, mieszkańcy Gminy Grabowiec mogli dostarczać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów zlokalizowanego na terenie przy gminnej ciepłowni, przy ul. Koziej 15. Ponadto przeterminowane leki można było oddawać do specjalnych pojemników ustawionych w aptekach na terenie miejscowości Grabowiec, a zużyte baterie oddawać do specjalnych pojemników ustawionych w instytucjach i obiektach na terenie gminy.

Od 1 stycznia 2022 r. stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 15,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca, jeżeli odpady były zbierane i odbierane w sposób selektywny. Natomiast jeżeli właściciele nieruchomości nie wypełniali obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych stawka wynosiła 45,00 zł miesięcznie od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. Wprowadzono zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, którzy kompostują bioodpady w przydomowych kompostownikach. Wysokość zwolnienia wynosiła 1,00 zł miesięcznie za każdą osobę zamieszkującą na nieruchomości.

Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Grabowiec wyniosły 431.555,47 zł, w tym odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – 374.776,27 zł, obsługa administracyjna systemu – 78.877,77 zł, pozostałe – 14.901,43 zł. Na dzień 31.12.2022 r. zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami wyniosły 42.321,17 zł, nadpłata 3.961,79 zł. Zwolnienia dla osób posiadających kompostowniki na bioodpady to kwota 20.165,00 zł.

Na bieżąco prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym. Wobec osób, które nie złożyły deklaracji wszczynane są wymagane prawem postępowania administracyjne. W stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy spóźniają się z wnoszeniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wysyłane są upomnienia oraz wystawiane tytuły wykonawcze.

W roku 2022 r. Gmina Grabowiec poniosła koszty związane z uprzątnięciem i wywozem nielegalnie gromadzonych odpadów na jednej z posesji, zlokalizowanej na terenie gminy, koszt zadania wyniósł 2.381,40 zł.

W 2022 r. łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wyniosła 442,8460 Mg(t). Na dzień 1 stycznia 2022 r. na 1 mieszkańca gminy przypadało 54,28 kg selektywnie zebranych odpadów komunalnych oraz 104,32 kg zmieszanych odpadów komunalnych, razem 158,60 kg. Na koniec roku natomiast dane te przedstawiały się następująco: na 1 mieszkańca gminy przypadało 41,86 kg selektywnie zebranych odpadów komunalnych oraz 74,41 kg zmieszanych odpadów komunalnych, co daje łącznie 116,26 kg odpadów.

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł – 35,10% przy wymaganym minimalnym poziomie 20%. Natomiast poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wyniósł 19,80%.

W 2022 r., na obszarze gminy Grabowiec, podobnie jak w latach poprzednich, nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM10. Stan środowiska na obszarze gminy zdecydowanie można określić jako dobry. Z uwagi na kategorie dróg przebiegających

przez obszar gminy, mieszkańcy nie są narażeni na uciążliwości związane z hałasem drogowym oraz nadmierną ilością gazów wytwarzanych przez pojazdy. Na terenie gminy nie występują zakłady, które mogłyby powodować uciążliwości dla środowiska.

Ścieki komunalne oraz bytowe z obszaru gminy Grabowiec odprowadzane były do stacji zlewnych przy oczyszczalni ścieków w Zamościu i Skierbieszowie. W 2022 r. z terenu gminy Grabowiec łącznie odprowadzono 6073 m³ ścieków komunalnych i bytowych

X. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Zasób mieszkaniowy gminy obejmował 8 lokali mieszkalnych usytuowanych w budynkach przy ul. Skierbieszowskiej w Grabowcu. Nie było zaległości w czynszu. Gmina Grabowiec posiadała również 4 lokale socjalne usytuowane w miejscowościach Bronisławka oraz Skomorochy Małe. Lokale stanowiące mieszkaniowy zasób Gminy Grabowiec wynajmowane były w oparciu o uchwałę nr XIX/108/2012 Rady Gminy Grabowiec z dnia 28 września 2012 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Grabowiec oraz o zarządzenie Wójta Gminy Grabowiec określające regulamin działania Komisji Mieszkaniowej i wysokości stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. Gmina Grabowiec była właścicielem gruntów o wartości 2.968.269,91 zł o łącznej powierzchni 364,7604 ha, nabytych na podstawie decyzji komunalizacyjnych oraz aktów notarialnych.

Gmina Grabowiec była również właścicielem :

- 17 budynków remiz OSP,
- 2 domów ludowych,
- 11 budynków użyteczności publicznej (m. in. szkoła, GOK, GOPS, Urząd Gminy, Izba Pamięci, ośrodek zdrowia),
- 2 budynków mieszkalnych (8 lokali mieszkalnych),
- 12 pozostałych budynków (m. in. sklep, budynek gospodarczy).

Sieć wodociągowa:

Na terenie gminy Grabowiec działają dwa wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę tj. wodociąg Grabowiec z ujęciem wody podziemnej w miejscowości Grabowiec Góra oraz wodociąg Tuczępy z ujęciem wody podziemnej w Wólce Tuczępskiej. Na każdym ujęciu są dwie studnie wiercone o głębokości 100 m. Wodociąg Grabowiec zaopatruje w wodę miejscowości: Grabowiec, Grabowiec Góra oraz część miejscowości Bronisławka, natomiast wodociąg Tuczępy miejscowości Tuczępy i Wólka Tuczępska. Długość czynnej sieci wodociągowej w 2022 r. nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 16,7 km (Grabowiec – 12,7 km, Tuczępy – 4 km). Dostęp do sieci wodociągowej w gminie posiada 521 gospodarstw domowych. Z sieci wodociągowej korzystało 1430 osób, co stanowi ok. 35% ogółu mieszkańców gminy.

Ponadto miejscowość Skibice i Ornatowice oraz część miejscowości Szystowice zaopatrywana jest w wodę z wodociągu Drogojówka, gm. Trzeszczany (58 przyłączy).

W miejscowości Grabowiec są 2 źródła uliczne oraz odpowiednio rozmieszczone 42 szt. hydrantów ppoż. w tym 16 szt. hydrantów podziemnych. Ponadto hydranty ppoż. znajdują się w miejscowościach Grabowiec-Góra 18 szt., Tuczępy i Wólka Tuczępska 17 szt.

W ubiegłym roku, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzona była kontrola sprawności działania hydrantów ppoż.

W ramach kontroli wewnętrznej wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, Gmina prowadziła badania jakości wody, (również na obecność substancji promieniotwórczych), stosownie do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wyniki przeprowadzonych badań jakości wody były pozytywne, a woda była bardzo dobrej jakości.

Dobowa zdolność produkcyjna posiadanych urządzeń wodociągowych wynosi 650 m³.

Woda na ujęciach nie jest poddawana żadnym procesom uzdatniania.

Gminna ciepłownia na biomasę

Od 1996 roku w Grabowcu funkcjonuje gminna ciepłownia na biomasę, wykorzystująca odnawialne źródła energii (OZE) do produkcji ciepła. Surowcem energetycznym w naszej ciepłowni jest słoma, którą pozyskujemy od rolników naszej gminy, pozostawiona na polu po zbiorze plonu głównego. Ciepłownia ta zastąpiła ciepłownię węglową, które istniały przy takich obiektach jak: Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy, Zespół Szkół, Schronisko Młodzieżowe, Pawilon Handlowy, oraz Niepubliczny ZOZ.

W roku 2022 gminna ciepłownia dostarczała energię ciepłą do obiektów o łącznej powierzchni grzewczej 8,1 tys. m², wyprodukowała 4300 GJ ciepła, zużywając do tego 673 tony słomy zakupionej od rolników za 33.650,00 zł.

Korzyści z funkcjonowania ciepłowni są wielorakie:

- czyste środowisko - znaczne ograniczenie emisji spalin i gazów cieplarnianych;
- surowcem energetycznym jest słoma, odnawialne źródło energii (OZE);
- słoma pozyskiwana jest od rolników z terenu gminy Grabowiec;
- korzyści finansowe - dodatkowy dochody rolników i tańszy surowiec energetyczny;
- łatwość pozyskiwania i bliskość surowców energetycznych.

W roku 2022 w ciepłowni zainstalowane były dwa kotły na biomasę typu BIO-PAL 550, każdy o mocy znamionowej 500 kW, co daje łączną moc ciepłowni 1 MW.

Na rok 2023 zaplanowana jest modernizacja ciepłowni, która będzie polegała na wymianie kotłów grzewczych na kotły większej mocy (650 kw), wymianie zbiorników akumulacyjnych i wymiennika ciepła, oraz wymianie instalacji elektrycznej, a także planowany jest zakup nowego ciągnika o większej mocy, oraz zakup nowej prasy zwijającej.

XI. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Sieć dróg na terenie Gminy Grabowiec tworzą drogi gminne oraz drogi powiatowe. Gmina Grabowiec posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg lokalnych, których nawierzchnia jest bardzo zróżnicowana. Dzięki dobrze rozwiniętej sieci dróg gminnych możliwy jest dojazd do wszystkich miejscowości w gminie. Stan techniczny dróg gminnych jest bardzo zróżnicowany, który w większości odcinków można określić jako zły. Stan dróg na terenie Gminy z roku na rok ulega poprawie poprzez budowę kolejnych odcinków dróg oraz przeznaczaniu funduszu sołectkiego na luty drogowe i kamień w celu ich utwardzenia. W 2022 r. w ramach funduszu sołectkiego zakupiono ok. 800 ton kamienia oraz ponad 200 szt. dużych płyt drogowych i ponad 400 szt. płyt typu JOMB, które zostały wykorzystane do utwardzenia dróg gminnych na terenach poszczególnych sołectw. Łączna długość publicznych dróg gminnych wynosi 47,85 kilometrów (długość ta uwzględnia tylko drogi publiczne i nie obejmuje niepublicznych dróg gminnych, które w większości są drogami gruntowymi lub częściowo utwardzonymi płytami, tłuczniem i żużlem). Dzięki budowie kolejnych odcinków dróg w Gminie Grabowiec przybywa coraz więcej dróg z nawierzchnią asfaltową. W 2022 roku łączna długość dróg asfaltowych

wynosi 19,53 kilometrów, co stanowi 40,82% wszystkich dróg publicznych gminy. Pozostałą część dróg stanowią drogi utwardzone płytami, kostką i tłuczniem oraz drogi gruntowe.

W 2022 r. Gmina Grabowiec wykonała zadanie pn.: „Budowa drogi gminnej w miejscowości Bereś”. W ramach tej inwestycji została wybudowana droga składająca się z czterech odcinków o łącznej długości 3.480,06 m. Wartość całego zadania wyniosła 4.625.316,97 zł. Zadanie to zostało dofinansowane z „Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych”, w wysokości 95% wartości inwestycji.

W 2022 roku została wykonana przebudowa drogi gminnej numer 110289L w miejscowości Henrykówka o długości 700 metrów. Koszt budowy drogi wyniósł 513.228,94 zł.

Ponadto w 2022 r. Gmina Grabowiec wykonała dokumentację projektową na przebudowę drogi gminnej nr 110273L w miejscowości Czechówka. Długość zaprojektowanej drogi jednojezdniowej z mijankami wynosi 978,77 m. Wykonanie dokumentacji wyniosło 10.000,00 złotych, natomiast szacowany koszt wykonania projektowanego odcinka to około 1.200.000,00 zł.

W 2022 roku została wykonana również dokumentacja na przebudowę drogi gminnej nr 110286 L w miejscowości Cieszyn. Koszt wykonania dokumentacji projektowej wyniósł 7.500,00 złotych, natomiast przewidywana wartość przebudowy odcinka o długości 612,41 m wyniosła ok. 950.000,00 zł.

Wykaz dróg gminnych zlokalizowanych na terenie Gminy Grabowiec:

L.p.	Numer drogi	Przebieg Drogi
1	110270L	dr. pow. 3239L - Żurawłów - dr.pow. 3241L
2	110271L	dr. pow.3235L - Kol.Szystowice - Henrykówka - dr. pow.3230L
3	110272L	dr. gm.110270L- (dr.gminy) do skrzyżowania z dr. pow. 3240L
4	110273L	dr. pow.3232L - Czechówka - Hołużno
5	110274L	dr. pow.1839L - Ostków - dr.pow.3232L
6	110275L	od skrzyżowania z ciągiem pow. 3228L Majdan Tuczępski przez Skomorochy Duże - dr. pow.3231L
7	110276L	dr. pow.1839L-dr.gm.110273L-Hołużno
8	110277L	dr. pow.3233L-Grabowczyk-dr. gm.110276L
9	110278L	dr. gm.110281L-Dańczypol-dr. gm.110271L
10	110279L	dr. pow.3230L-Grabowiec-Siedlisko-dr. gm. 110282L
11	110280L	dr. pow.3230L- dr. gm.110281L
12	110281L	dr. pow.3230L-dr. pow. 3233L z jednoczesną obsługą Grabowczyka
13	110282L	dr. pow.3230L-dr. gm.110279L Siedlisko
14	110283L	dr. pow.3235L-Szerokie-do końca zabudowy
15	110284L	dr. pow.3239L-do końca zabudowy wsi Żurawłów-dr. gm.110270L
16	110285L	dr. gm.110272L-ciąg bezprzelotowy do obsługi wsi Cieszyn
17	110286L	dr. gm.110272L-ciąg bezprzelotowy do obsługi wsi Cieszyn
18	110287L	dr. pow.3230L-do końca zabudowy wsi Rogów (ciąg bezprzelotowy)
19	110288L	dr. pow.3230L-Kol.Bronisławka i dalej do dr. pow. 3230L
20	110289L	dr. gm.110271L - do końca zabudowy wsi Henrykówka
21	110290L	dr. pow.3228L - do końca zabudowy, do obsługi wsi Majdan Tuczępski (ciąg bezprzelotowy)
22	110291L	dr. pow.3230L-Grabowiec
23	110292L	dr. pow.3230L-Grabowiec
24	110293L	dr. pow.3230L-Grabowiec-dr. gm.110292L

25	110294L	dr. pow.3230L-Grabowiec
26	110295L	dr. pow.3230L-Grabowiec
27	110296L	obsługa zabudowy zagrodowej wsi Skomorochy Małe
28	110297L	obsługa zabudowy zagrodowej wsi Skomorochy Małe
29	110298L	obsługa zabudowy zagrodowej wsi Skomorochy Małe
30	110299L	obsługa zabudowy zagrodowej wsi Skomorochy Małe
31	110300L	obsługa zabudowy zagrodowej wsi Skomorochy Małe
32	110301L	dr. pow.3230L-Grabowiec-dr.pow. 3230L
33	110302L	dr. gm.110303L-Grabowiec-dr. gm.110301L
34	110303L	dr. pow.3230L-Grabowiec
35	110304L	dr. pow.3230L-Góra Grabowiec
36	110305L	dr. pow.3230L-Góra Grabowiec

Drogi powiatowe na terenie Gminy Grabowiec są tak usytuowane, że zapewniają dostęp do ważniejszych miejscowości w gminie. Drogi te stanowią połączenie dla mieszkańców gminy z najbliższymi miastami powiatowymi, a także miastem wojewódzkim. Przez teren Gminy Grabowiec przebiega łącznie 70 kilometrów dróg powiatowych na co składa się 12 odcinków dróg. Na terenie Gminy Grabowiec nie występują drogi krajowe i drogi wojewódzkie, nie występują również linie kolejowe.

Wykaz dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Grabowiec

L.p.	Numer drogi	Przebieg Drogi
1	3233L	Grabowiec – Grabowczyk – Ornatowice – Białowody
2	3234L	Ornatowice – Skibice
3	3235L	Szystowice - Korytyna
4	3232L	Czechówka – Hołużne – Białowody Kolonia – Ornatowice
5	1839L	Grabowiec – Wojsławice
6	3228L	Tuczępy – Majdan Tuczępski - Osiczyna
7	3231L	Tuczępy – Skomorochy Duże – Skomorochy Małe – Szczelatyn
8	3230L	Skierbieszów – Grabowiec – Hrubieszów
9	3238L	Grabowiec Góra – Miączyn
10	3239L	Rogów – Żurawłów – Szczelatyn
11	3241L	Wolica Uchańska – Cieszyn
12	3237L	Grabowiec Góra – Czartoria

W 2022 roku, w ramach Działania 1.1 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa „Wyliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na terenie Gminy Grabowiec trwały prace polegające na rozprowadzeniu linii światłowodowej, realizowane przez FIBEE I Sp. z o.o. Wyżej wymienione prace były prowadzone w miejscowościach: Bereść, Bronisławka, Cieszyn, Czechówka, Dańczypol, Grabowiec, Grabowiec – Góra, Hołużne, Majdan Tuczępski, Ornatowice, Skomorochy Duże, Skomorochy Małe, Skibice, Szczelatyn, Szystowice, Tuczępy, Wólka Tuczępska, Żurawłów.

XII. PRZESTĘPCZOŚĆ W GMINIE

Przestępstwa ogółem zaistniałe w 2022 roku na terenie gminy Grabowiec:

- stwierdzono 48 przestępstw ogółem (w 2021 r. – 48), tj. bez zmian;
- wykryto 42 przestępstwa (w 2021 roku wykryto 46), tj. o 4 mniej;
- wykrywalność 87,50 % (w 2021 r. – 95 %), tj. o 7,5 % mniej;
- ustalono 37 podejrzanych (w 2021 r. – 38), tj. o 1 mniej;
- stwierdzono przestępstw kryminalnych 22 (w 2021 r. – 24), tj. o 2 więcej.

Przestępczość gospodarcza na terenie gminy Grabowiec:

- stwierdzono 9 przestępstw (w 2021 r. – 2), tj. o 7 więcej;
- wykryto 6 przestępstw (w 2021 r. – 2), tj. o 4 więcej;
- wykrywalność wyniosła 66,67 % (w 2021 r. – 100 %), tj. o 33,33 % niższa;
- ustalono 6 podejrzanych (w 2021 r. – 2), tj. o 4 więcej.

Przestępczość narkotykowa na terenie gminy Grabowiec:

- stwierdzono 2 przestępstwa (w 2020 r. – 1), tj. o 1 więcej;
- wykryto 2 przestępstwa (w 2020 r. – 1) tj. o 1 więcej;
- ustalono 2 podejrzanych (w 2020 r. – 1), tj. o 1 więcej.

Wykroczenia

W 2022 roku policjanci PP Miączyn ujawnili ogółem 767 (w 2021 r. 1144) wykroczeń:

- porządkowi i spokojowi publicznemu – 24 (w 2021 r. 23);
- bezpieczeństwa osób i mienia – 12 (w 2021 r. 13);
- bezpieczeństwa i porządkowi w komunikacji – 222 (w 2021 r. 229);
- mieniu – 8 (w 2021 r. 4);
- obyczajności publicznej – 69 (w 2021 r. – 50);
- urządzeniom użytku publicznego (np. zaśmiecanie miejsca publicznego, uszkodzenie lub usuwanie urządzeń publicznych) – 17 (w 2021 r. 38);
- przepisom o ochronie przyrody, zwierząt, rybactwie śródlądowym – 1 (w 2021 r. 6);
- przepisom o wychowaniu w trzeźwości – 73 (w 2021 r. 24);
- innym przepisom (np. COVID) – 341 (w 2021 r. 757).

Służba prewencyjna

W 2022 roku policjanci PP Miączyn na terenie gminy Miączyn i Grabowiec pełnili łącznie 1 494 ośmiogodzinnych służb, nastąpił spadek ilości służb zewnętrznych, wykonanych przez policjantów PP Miączyn (w 2021 r. – 2010), tj. o 516, z tego:

- a) służb patrolowych 1113 (w 2021 r. – 1353), tj. o 85 więcej;
- b) służb obchodowych pełnionych przez dzielnicowych 381 (w 2021 r. – 455), tj. o 35 więcej.

Analiza danych zawartych w Systemie Wspomagania Dowodzenia Policji wskazuje, że w przedstawianym okresie czasu policjanci KMP Zamość przeprowadzili na terenie gminy Grabowiec 342 interwencje, (w 2021 r. – 482), tj. o 140 mniej, w tym:

- c) domowych – 46 (w 2021 r. – 38), nastąpił wzrost o 8;
- d) związanych ze spożywaniem alkoholu – 1 (w 2021 r. – 0), nastąpił wzrost o 1;
- e) zakłócanie porządku – 14 (w 2021 r. – 14), bez zmian;
- f) w ruchu drogowym – 58, (w 2021 r. – 38), nastąpił wzrost o 20;
- g) innych – 223 (w 2021 r. – 392), nastąpił spadek o 169.

Ważnym czynnikiem w kształtowaniu poczucia bezpieczeństwa w społeczeństwie zamojskiego powiatu jest niewątpliwie szybka reakcja Policji na zgłoszenie. Czas od momentu przyjęcia zgłoszenia do przybycia patrolu na miejsce wezwania, a następnie szybkie podjęcie czynności przez policjantów jest wskaźnikiem, który ma istotny wpływ na takie zachowanie. Każde zgłoszenie jest kwalifikowane na interwencję w kategorii „pilne” lub „zwykłe”. Interwencje jako „pilne” kwalifikujemy w przypadku gdy istnieje zagrożenie życia, zdrowia

lub mienia, zachodzi możliwość zatrzymania sprawcy na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu, istnieje konieczność zapobieżenia innym realnym zagrożeniom.

Średni czas oczekiwania na interwencję „pilną” w 2022 roku w gminie Grabowiec wyniósł 10 minut i 57 sekund, natomiast średni czas oczekiwania na interwencję „zwykłą” w 2022 roku na terenie gminy Grabowiec wyniósł 20 minut i 45 sekund. Ta sytuacja wymaga radykalnej poprawy co skutkować będzie szybszym i efektywnym podjęciem czynności przez policjantów w związku ze zgłoszonymi interwencjami.

Procedura niebieska karta

W przedstawianym okresie w związku ze zdarzeniami na terenie gminy Grabowiec nie prowadzono postępowań przygotowawczych dotyczących znęcania.

Policjanci sporządzili 2 „Niebieskie Karty”. Ogółem ujawniono 3 osoby dotknięte przemocą.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Na terenie gminy Grabowiec w 2022 r. zaistniał jeden wypadek tj. o jeden mniej niż w 2021 r. oraz 13 kolizji (2021 r. – 13 - bez zmian).

- liczba wypadków – 1 (w 2021 r. – 2), tj. o 1 mniej;
- osoby zabite – 0 (w 2021 r. - 0), tj. równe;
- osoby ranne – 1 (w 2021 r. - 3), tj. o 2 mniej;
- liczba kolizji – 13 (w 2021 r. - 13), tj. równe.

Zdarzenia drogowe w 2022 roku na terenie gminy Grabowiec zaistniały z winy kierujących tj. niedostosowanie prędkości do warunków ruchu

W zakresie pracy profilaktyczno-edukacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych policjanci PP w Miączyńce przeprowadzili 35 spotkań, w których uczestniczyło 41 dorosłych oraz 261 dzieci i młodzieży.

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa:

Poczucie bezpieczeństwa należy do podstawowych potrzeb każdego człowieka i ma decydujący wpływ na funkcjonowanie każdej społeczności. W związku z tym została stworzona Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa celem zapewnienia mieszkańcom łatwiejszego kontaktu z Policją. Dzięki aplikacji mogą oni łatwo i anonimowo zgłaszać sytuacje w swoim otoczeniu, które według nich bezpośrednio wpływają na poczucie bezpieczeństwa.

Narzędzie to nie jest jeszcze w pełni wykorzystywane przez mieszkańców gminy Grabowiec świadczy o tym ilość naniesionych zgłoszeń w 2022 roku – 13 (w 2021 r. – 13) w tym:

- przekraczanie dozwolonej prędkości – 3;
- spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym – 1;
- używanie środków odurzających – 1;
- niewłaściwa infrastruktura – 6;
- wałęsające się bezpańskie psy – 2.

W 2022 roku na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa najwięcej zagrożeń odnotowano w kategorii bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Każde naniesione na mapę zagrożenie wywołuje odpowiednią reakcję Policji. Funkcjonariusze weryfikują zagrożenia i monitorują miejsca, które zostały wskazane jako zagrożone i dążą do eliminacji zagrożeń.

SARS – COV 2

W związku z zaistniałą sytuacją epidemiczną COVID – 19 funkcjonariusze PP Miączyń na terenie gminy Grabowiec w zakresie nieprzestrzegania obostrzeń przeprowadzili 58 interwencji, (w 2021 r. 240), nastąpił spadek o 182.

Od początku stanu epidemii funkcjonariusze PP Miączyn każdego dnia dokonywali kontroli osób objętych kwarantanną oraz osób objętych izolacją domową, które zostały nałożone na mieszkańców gminy Grabowiec przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu oraz Straż Graniczną.

XIII. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Sytuacja ekonomiczna Gminy Grabowiec w 2022 r. nie uległa znaczącym zmianom, w dalszym ciągu dominującą funkcją jest funkcja rolnicza. Dla większości mieszkańców gminy ważnym źródłem utrzymania jest rolnictwo. Produkcja przemysłowa jest znikoma i jest funkcją uzupełniającą. Produkcja rolno-zdobywa dominuje jako miejsce zatrudnienia i źródło dochodów. Gospodarstwa rolne zajmują się produkcją żywności w postaci surowców, jak i finalnych produktów spożywczych. Działalności gospodarcza prowadzona jest na podstawie wpisu dokonanego w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w gminie Grabowiec zarejestrowanych było 99 podmiotów działalności gospodarczej, z których 1 prowadzi swoją działalność w formie spółki cywilnej. W ciągu 2022 roku 8 podmiotów zawiesiło swoją działalność z różnych przyczyn natomiast stale aktywnych było 91 podmiotów gospodarczych.

Pod względem rodzaju wykonywanej działalności najczęściej jest zarejestrowanych firm świadczących usługi remontowo-budowlane, wykonujących instalacje elektryczną, związanych z prowadzeniem działalności handlowej oraz transportem drogowym towarów. W roku 2022 wpłynęło 44 wnioski Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, które zostały przekształcone w formę elektroniczną i wysłane do CEIDG. Wśród złożonych wniosków było: 11 wniosków o założenie działalności, 14 wniosków dotyczących zmiany wpisu, 8 wniosków o zawieszenie działalności gospodarczej, 3 wnioski o wznowienie działalności gospodarczej oraz 8 wniosków o wykreślenie wpisu z CEIDG. Przedmiotem założonych działalności gospodarczych była m.in. branża remontowo-budowlana, roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych oraz usługi wspomagające produkcję rolniczą. Były to osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą. Przedmiotem działalności wyrejestrowanej była sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach.

XIV. PRYZNANE DOFINANSOWANIA NA REALIZACJĘ ZADAŃ W LATACH KOLEJNYCH

Gmina Grabowiec uzyskała w 2022 r. środki na realizację następujących zadań w latach kolejnych:

1. „Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Grabowiec (etap I), w ramach Programu Inwestycji Strategicznych - edycja II” – planowana wartość inwestycji 10.000.000,00 zł, przyznana wysokość dofinansowania 9.500.000,00 zł, wysokość wkładu własnego 500.000,00 zł. Planowany okres realizacji na lata 2023 – 2025.
2. „Budowa dróg gminnych w miejscowościach Cieszyn, Ornatowice-Kolonia i Żurawłów, w ramach Programu Inwestycji Strategicznych edycja II” – planowana

wartość inwestycji 1.577.034,71 zł, przyznana wysokość dofinansowania 1.498.182,97 zł, wysokość wkładu własnego 78.851,74. Planowany okres realizacji – rok 2023.

3. „Modernizacja gminnej ciepłowni opalanej biomasą (słomą), w ramach Programu Inwestycji Strategicznych - edycja III PGR” – planowana wartość inwestycji 2.415.062,30 zł, przyznana wysokość dofinansowania 2.366.761,05 zł, wysokość wkładu własnego 48.301,25. Planowany okres realizacji – rok 2023.
4. Grant w ramach projektu „Cyfrowa Gmina” – kwota uzyskanego grantu 115.050,00 zł, bez wkładu własnego gminy. Planowany okres realizacji projektu na lata 2022 – 2023.

Ponadto Gmina Grabowiec posiada środki z budżetu państwa w postaci uzupełnienia subwencji ogólnej z przeznaczeniem na wsparcie finansowe gmin w zakresie inwestycji wodociągowo – kanalizacyjnych. Łączna wysokość środków wyniosła 3.720.102,00 zł. Część środków zostanie przeznaczona na zadanie związane z infrastrukturą wodociągową w 2023 r., natomiast zdecydowana większość z powyższej kwoty zostanie przeznaczona na budowę kanalizacji w miejscowości Grabowiec w latach 2023 – 2024.

Wójt Gminy Grabowiec

Bartosz Popek